

28. kapitola

Opít slona jablkem

Na začátku července Lucia, Paavo a Emilka dospěli hluboko do nitra kraje Häme a blížili se k městu Tampere. Z ponorkového doku Lea Valkamy šli celý večer a celou noc, takže na místo dorazili brzy ráno. Noční přesuny byly teď uprostřed léta víc než rozumné: v noci bylo chladněji a komáři a mouchy neobtěžovali tak jako ve dne. V noci se podél cest také nevyskytovali zvědavci, kteří by se hned, jakmile slona spatřili, začali vyptávat, proč je tak veliký a kam jde a odkud je a spoustu dalších věcí. Na novináře naštěstí dosud nenarazili. Všude, kudy prošli, budila Emilka zájem, ale celostátních rozměrů ten zájem nedosáhl. Kupec Taisto Ojanperä dovezl Emilce dárek - na benzínové pumpě v Nokii pro ni z dodávky vyložil sto kilogramů jablek. Dostal je zadarmo, byla svraskalá a stejně by je už nikdo nekoupil. Obchodníci z Pori prošlé potraviny nevyhazovali. Dávali je farmářům v okolí jako krmení pro prasata. Tak Taisto získal vhodné množství mírně navinulých jablek, pro Emilku jako stvořených. Cestou se zastavil ještě u Riekkinenových, stejně jel kolem. Měli ve sklepě několik desítek kilogramů přes rok starých jablek. Také oni je Emilce rádi poslali. V autě se Taisto opájel jablečnou vůní, čím dál intenzivnější, jako by se jablka z obou sklepů vydala na pochod. Opojná, rozmarná vůně vyvolávala představy lahodného moštu nebo ještě spíše cidru. Taisto si pomyslel, že by nemuselo být špatné zkusit si doma vyrobit ovocné víno. V obchodě každou chvíli zbyde nějaké neprodané ovoce. Například jahody, z těch by se víno dalo vyrobit. Ale kupec má už tak dost práce, než aby ještě proměňoval ovoce ve víno.

Lucia s Paavem sundali Emilce sedlo. Tuhle benzínovou pumpu si k zastávce vybrali i proto, že tam byla dostatečně velká hala, kde by mohli Emilku umýt. Hlavním důvodem ale bylo to, že kupec Taisto Ojanperä udržoval obchodní styky s provozovatelem pumpy Mikkem Korpiaakkem. Dobré vztahy je vždycky nutné zužitkovat.

Nocležiště pro Emilku se našlo v servisní hale. Měla vrata dost vysoká i široká na to, aby se jimi protáhl jeden slon. Majitel pumpy chtěl slonovi poskytnout nocleh zadarmo. Tvrdil, že stejná nabídka platí pro všechny slony, kteří k němu zavítají. Paavo zatelefonoval do Tampere a zamluvil pokoj v hotelu Sokos v centru města. Venkovské putování má své kouzlo, ale v hotelu si člověk může pořádně umýt hlavu, vykoupat se a vůbec si pořádně odpočinout a nabrat síly.

Kromě jablek nechal Taisto Ojanperä na pumpě pro Lucii a Paava dopis. V něm jim vylíčil nejčerstvější zprávy ze Satakunty. Paavova manželka Kaarina poslala oběma vřelé pozdravy a Laila upletla Lucii teplé ponožky. Ponožky byly třetí položkou v zásilce, po jablkách a pozdravech. Položky ponožky. V lese vlněné ponožky přijdou vhod, psala Laila, Lucii v noci nebudou zámst nohy.

"Jé, to je sladký," vzdechla Lucia, i když teď panovalo horké léto a potřeba teplých ponožek nebyla nijak akutní. Taisto Ojanperä upřesnil, že s další dodávkou přijede někam k Heinole. Domluvil se s tamějšími známými obchodníky, sdruženými v jednom družstevním řetězci, že Emilce nashromáždí ovoce a zeleninu na závěrečnou etapu cesty. Taisto k dopisu přiložil i lístek od Riekkinenových. Přátelský manželský pár děkoval za návštěvu a přál šťastnou cestu a Emilce dobrou chuť.

Lucia rozkrojila jedno jablko napůl. Uvnitř bylo už trochu zahnědlé a silně, přímo opojně vonělo. I chuť mělo výraznou. Úplně jako by se obyčejné jablko zkrřížilo s granátovým. "Ty jsou ale zkažené," zašklebila se. Paavo jablko také ochutnal, ale usoudil, že Emilce je klidně můžou dát. Když slon bez problémů stráví skoro metrové březové a osikové větve, tak mu pár napůl zkažených jablek neublíží. Jablka rozložili na igelitovou plachtu na trávníku za stanicí, aby na sluníčku trochu vyschla.

Lucia Emilce ukázala, kde má být, až ona s Paavem odjedou do hotelu. Naučila majitele pumpy také několik nejjednodušších povelů, které je Emilka zvyklá poslouchat. Pak nasedli s Paavem do taxíku a rozloučili se s tím, že se vrátí zítra navečer, až se dosyta

vyspí a nasnídají se a poobědvají. Emilka měla na trávníku potravy víc než dost. Sto kilo lahodných přezrálých jablek.

Začal další horký a krásný letní den. Majitel pumpy přivedl Emilku k hromadě jablek. Ta se do nich s chutí pustila. S překvapivou elegancí si kladla do huby jedno jablko za druhým. Vždycky plod rozdrtila, až se z něj stal mošt. Ten pak polkla a chobotem už sahala po dalším jablku. Za pár minut snědla Emilka asi dvacet kilo jablek, jak těch od Taista, tak od Riekkinenových. Pak dala najevo, že má žízeň. Majitel pumpy jí donesl pod chobot vědro vody. Emilia ho vypila na ex, a pak ještě jedno. Pak si lehla a začala oždibovat další jablka. Připomínala požitkářskou, kyprou dámu, která odpočívá na divanu a tu a tam uzobne z tácu vinný hrozen.

Blažené hodování trvalo celý den. Emilka si na trávě za benzinkou hověla jako královna, uzobávala jablka a tu a tam se obrátila na kluky od pumpy, aby jí přinesli vědro nebo dvě čerstvé vody. Korpíjaakko měl plné ruce práce s instalováním mycí linky. Teprve odpoledne si našel chvíli, aby se přišel podívat, jak se Emilce na trávníku daří.

"Proboha, tys to všechno sežrala!"

Emilka se líně povalovala na trávě. Roztržitě se podívala, kdo ji ruší v tom sladkém nicnedělání. No jo, tak snědla pár jablek, a co má být? V tom se ze zadní části slona ozval hukot a ze střev se začal valit navinulý jablečný mošt. Sloní žaludek se změnil v jednu velkou vinopalnu. Korpíjaakko si pomyslel, že sto kilo jablek bude i na slona přece jenom moc. Ale protože Emilka jinak vypadala po všech stránkách spokojeně, řekl si, že sloni zkrátka nejsou žádní anorektici, a víc se tím netrápil.

K večeru Emilka snědla posledních pár jablek a pak prděla vypouštěla do okolí tak opojné větry, že brzy to všude kolem vonělo kyselým jablečným vínem. Zeširoka se rozkročila a šťastně zavřela oči. Byla opilá, a jak se večer měnil v noc, propadala se do opilosti čím dál víc. V této fázi se Lucia s Paavem vrátili. Emilka stála na chodníku jako koza na pile, funěla a vypouštěla do letní noci jablečné větry.

29. kapitola

Emilka se baví

Emilka byla plná energie a hned se měla k odchodu. Lucia s Paavem jí sotva stihli nasadit baldachýn a naložit zavazadla. Rychle vyšplhali do sedla a zamávali Korpíjaakkovi, který je vyprovázel až k silnici. Lucia navedla Emilku na cestu vedoucí po severním břehu Pyhäjärvi, svatého jezera.

Paavo přemýšlel, jestli by neměli zavolat na policejní stanici do Tampere a požádat, zda by jim neposkytli doprovodné vozidlo. Tampere chtěli obejít ze severu po silnici vedoucí podél jezera Nasijärvi. Tam by mohl být až moc velký provoz. Na silnici se Emilka rozběhla.

Chobot namířila přímo před sebe a uháněla kupředu. Lucia a Paavo se polekaně drželi sloupků baldachýnu. Slon běžel tak rychle, že měli co dělat, aby přístřešek nespadol a oni s ním. Lucia ječela, že takhle rychle Emilka ještě nikdy neběžela. Na silnici byla omezená rychlost, padesátka, ale na to Emilka nedbala, jakoby nic předběhla několik osobních aut. Řidiči slonovi ochotně uhýbali z cesty. Z výše sedla Lucia s Paavem viděli hrůzu v jejich tvářích. Bodejť ne! Kdo se kdy na silnici střetl se slonem?

Emilka se řítí po silnici a uši jí vlály ve větru. Troubila tak rozjařeně, že to bylo určitě slyšet až do Tampere. Paavo žádnou policejní hlídku kvůli regulaci dopravy volat nemusel. Běžící slon budil všude takovou pozornost, že na policii i u hasičů jak v Nokii i v Tampere zvonily telefony bez přestání. Celé okolí Tampere bylo slona plné.

Paava nenapadlo nic lepšího než zavolat Seppovi Sorjonenovi a oznámit mu, že se Emilka pomátla. Dokázal by zvěrolékař takhle na dálku pomoci? Sorjonen se pokoušel Lucii s Paavem uklidnit. Snědla Emilka něco, co neměla? Když se dozvěděl, že za jediný den sežrala sto kilo napůl shnilých jablek, hned pochopil.

"Je prostě opilý. Namol."

"Jak to? Nikdo jí žádnou kořalku pít nedával, jen několik věder vody!"

Jen s velkými obtížemi Lucia Emilku přiměla, aby se v Lielahiti dala na východ, směrem na Särkänniemi a Kangasalu. Emilka byla v tak povznesené náladě, že chtěla sama rozhodovat, kudy se půjde. Trvala na svém stejně úporně jako opilí lidé.

Seppo Sorjonen rychle stanovil diagnózu: jablka začala kvasit a utvořil se v nich alkohol a když je Emilka sežrala, proces kvašení se ještě urychlil.

"Došlo k podobné reakci, jako když si lidé kvasí víno z ovoce. Za studií jsme to dělali mockrát."

Od Tampere se k nim řítilo policejní auto s houkačkou a s majákem. Museli hovor ukončit. V té chvíli se vzadu od Nokie hnala sanitka. Emilka nevěnovala ani jednomu autu sebemenší pozornost. Uháněla plnou parou vpřed k zábavnímu parku v Särkänniemi. Neustále existovalo nebezpečí, že začne drtit auta před sebou. Malé osobní auto by její váze sotva dokázalo vzdorovat.

Slon je vytrvalec. Neraď cválá, ale klusat dokáže překvapivě rychle. Při úprku směrem k Särkänniemi Emilka jistě mnohonásobně překročila nejvyšší povolenou rychlost. Měla by platit pokutu. Na to ovšem neměla úřední místa dostatek času. A upřímně řečeno ani odvahy. Dění na silnici je zcela ochromilo. Po hlavní silnici se řítí slon s jasně modrým baldachýnem na hřbetě a pod ním sedí dva lidi v šoku, muž a žena. Lucia s Paavem se ze všech sil drželi předního okraje sedla a vlasy jim vlály ve větru. Takovouhle podívanou Tampere dosud nikdy nezažilo a jistě ani nezažije. Emilka se poprvé v životě opila, což bylo vidět a slyšet na kilometry daleko. Prděla a vznášel se za ní oblak navinulých větrů. Kousek před křižovatkou u Särkänniemi ze sloního zadku vypadlo obrovské lejno rovnou na přední sklo sanitky. Neměli ale čas, aby se za to trapné faux pas omluvili. Slon spěchal čím dál víc.

Policejní auto od Tampere je konečně potkalo. U Pispaly se prudce otočilo a pustilo se za nimi. Sanitka z Nokie zastavila na kraji silnice a lékař se snažil očistit okno od sloního lejna. Emilka se pokusila zahrnout do zábavního parku v Särkänniemi, ale Lucii bič jí od toho úmyslu naštěstí v posledním okamžiku odradil. Bez ohledy na povely slon vyrazil rovnou do centra Tampere. Tam už na něj čekala dvě zbrusu nová policejní auta, vybavená tlampači. Policisté na Lucii s Paavem vykřikovali pokyny a hned zase dotazy. Má cenu přehradit silnici zátarasy, ptali se. A co to má vůbec všechno znamenat, nějáé natáčení nebo co? Paavo křičel, že slon se splašil a násilím se zastavit nedá.

"To je ochočený slon, nestřílejte," ječela Lucia.

30. kapitola

Sloní chobot a krvavá jelita

Emilka se velkou rychlostí a v policejním doprovodu blížila k centru Tampere. Lucia s Paavem seděli pod baldachýnem. Pokoušeli se policisty uchlácholit, že se vlastně nic neděje a že to brzo přejde. Slon se zkrátka a dobře opil, to je toho. Situace se neustále měnila, ovšem že by k lepšímu, to se říct nedalo.

Kousek před mostem Hämeensilta se Lucii s Paavem konečně podařilo opilého slona uklidnit natolik, že se zastavil před jedním obchodem na západním konci hlavní ulice. V širokém výkladním okně řeznictví a uzenářství Emilka spatřila svůj obraz, a to ji rozčílilo. Nepochopila, že se dívá sama na sebe. Myslela, že je to nějaký protivník a cítila se v ohrožení. Vzdát se ale nehodlala, to ani náhodou. Naopak! Bez dlouhého přemýšlení vyrazila skrz výlohu rovnou do krámu. Lucia s Paavem v poslední chvíli sklouzli z baldachýnu na ulici. Do toho přijela tři policejní auta a sanitka záchranného sboru z Nokie. A pochopitelně se na místě činu hned objevila spousta zvědavců. Bylo jich dobře tisíc, protože zrovna v tu dobu končila večerní promítání kin a ulice byly plné lidí. V davu bylo i kolem dvaceti příznivců zelené politiky. Ti ze všeho toho zmatku usoudili, že slona někdo

násilím přepravuje na neznámé místo, kde ho čeká nejspíš porážka nebo bůhvíco, ale určitě nic dobrého. Rozhodli se tomu přijít na kloub a zachránit ten kus živé přírody, totiž slona, za každou cenu.

Policie místo činu ohradila žlutými umělohmotnými pásy. Rozejděte se, rozejděte se, vykřikovali do tlampačů marné výzvy ke klidu. Tak to policisté dělají odjakživa, a policajti v Tampere obzvlášť.

Lacia a Paavo vešli výkladem do řeznictví a pokoušeli se Emilku uklidnit. Stála za pultem, kam se sotva vměstnala, a na chobotě jí visel velký věnec Tapolových krvavých jelit. Pouliční čumilové se zpoza policejních pásek snažili zahlédnout, co za vyřizování může mít slon v řeznictví. Zelení jim vysvětlovali, že jistě jde o týrání zvířat, tedy zvířete, a že je třeba projevit občanskou odvahu a zasáhnout. Zrovna teď to sice bohužel tak nějak nejde, ale dříve či později bude nešťastný výtvor přírody ze spárů úřadů a trýznitelů zachráněn. Lucii s Paavem se nakonec podařilo Emilku uklidnit a přesvědčit ji, aby vycouvala zpátky na ulici. Policisté jim pak pomohli nasadit na sloní hřbet sedlo a připevnit baldachýn. Lucia s Paavem ovšem měli co vysvětlovat. Policisté zatelefonovali službu konajícímu kriminálnímu komisaři. Zatím co na něj čekali, pokoušeli se zjistit, čeho jsou to vlastně svědky. Dva mladší konstáblové tvrdili, že je to jasný případ požití alkoholu za volantem. S tím ovšem Paavo Satoveräjä nemohl souhlasit.

"Nevypil jsem ani kapku, a kde tady vidíte jaký volant?"

Zato slon vypadal pořád ještě opile. Vzpurně stál na chodníku. Zjevně si uvědomoval, že se choval nevhodně, ale proč, to nechápal. Emilka těžce oddechovala a z očí se jí řinuly slzy. Styděla se. Byla přece jen hodné a mírné zvíře a nepřála nikomu nic zlého, a že by se řítila jako blázen po ulicích nebo rozbíjela výlohy, to už vůbec nebylo v jejím stylu.

V útrokách řeznictví policisté našli smeták a lopatu. Smetli střepy z krámu i z chodníku.

Někdo zavolal majiteli, a ten hned dorazil obhlédnout škodu. I on na místě konstatoval, že jeho obchod poprvé navštívil živý slon.

Mladší policisté diskutovali, nemají-li slona podrobit dechové zkoušce, aby se vyjasnilo, jestli obsah alkoholu v krvi přesáhl půl promile. Paavo Satoveräjä je varoval, že pokud by si někdo opravdu troufl nastavovat před chobot skoro čtyřtunového slona alkometr, přišel by nejspíš o život. Zato by se stal horkým kandidátem na nejpitomějšího policajta severní Evropy.

Dohodli se, že majitel řeznictví pošle účet za rozbitou výlohu a za škody vzniklé uvnitř v krámě Paavovi na adresu velkostatku Kölypolvi, a bosá královna Kaarina účet - samozřejmě za předpokladu, že suma nepřesáhne rozumnou míru - uhradí.

Nakonec Lucia s Paavem znovu vylezli do sedla. Policisté nasedli do aut. Sanitka vyrazila zpátky do domovské garáže v Nokii. Slon se uklidnil a poslušně kráčel po ulici. Přešli přes most Tammerkoski do čtvrti Kaleva. Pod policejním dohledem minula Emilka velkou nemocnici, a pak vyrazila směrem na Kangasalu. Policisté se pak se slonem i jeho posádkou rozloučili a popřáli všem třem šťastnou a hlavně už klidnější cestu. A až panstvo příště zavítá do Tampere, mohli by slona nechat doma a do obchodů vstupovat dveřmi, neodpustili si na závěr rýpnutí.

Příští noc strávili naši cestovatelé v Kangasale, na úpatí strmého vršku nedaleko muzea automobilů. Do rána Emilka vystřízlivěla, ale protože byla teprve nezkušená a začínající alkoholička, měla po té jablečné opici příšernou kocovinu. Chudinka malá... vlastně velká. Lucia s Paavem odvedli Emilku na břeh jezera Roine, aby si zaplavala a dosyta se napila čerstvé jezerní vody. Slon se pomalu vzpamatoval a život se vracel do normálních kolejí. Odpoledne zatelefonoval Seppo Sorjonen, jestli už Emilka vystřízlivěla. Nic horšího než kocovina z toho nebude, byl přesvědčený. Až se její žaludek zbaví všech nestrávených zbytků, bude zas všechno v nejlepším pořádku.

Seppo Sorjonen se pak rozpovídal o alkoholismu u zvířat, neboť na to téma kdysi psal diplomovou práci. Studoval tehdy ve Švýcarsku, v Curychu. Jo jo, to byly časy! Sorjonen vzpomínal, že k největším opilcům patří krysy, myši a morčata. Někdy je napájeli

alkoholem třeba několik let, aby zjistili, jestli se z nich stanou alkoholici, jak budou neustálý přísun alkoholu snášet jejich játra a jestli nebudou v opilosti příliš agresivní.

Podle Sorjonena se zvlášť paviáni mohli po kořalce utlouct. Na zahrádkách restaurací se jim často podařilo vyzunknout drink důvěřivým turistům, aniž by je někdo zpozoroval.

Prasata prý na alkohol reagují citlivěji než ženy. V šedesátých letech dvacátého století bylo o prasečím alkoholismu publikováno několik studií. Vedoucí zemí vědeckého zkoumání prasečího alkoholismu je Švédsko. Celkem tam na toto téma vzniklo pět disertačních prací. Tři v Lundu a dvě v Uppsale.

Na závěr svého proslovu Sorjonen ještě zmínil brkoslavy. Ti rádi zobou přezrálé a už navinulé jeřabiny, které nemají o nic méně alkoholu než rumové pralinky. Nebozí brkoslavové po nich vždycky úplně zflekatí. Brkoslavové a hýlové se po jeřabinách vždycky tak zlinkují, že v letu se vrhají hlavou proti zdi, doslova. Narážení do stromů a do oken a padají k zemi, úplně jako opilí lidé.

A pak Sorjonen ještě Lucii s Paavem poradil, ať na slona pár dní dávají větší pozor.

"Možná by nebylo špatné umýt jí po takovém chlastu chobot zevnitř. Máte štětku na láhve? Nebo by stačila i pumpička na kola."

Seppo Sorjonen připomněl, že sloni mají v chobotě dvě díry, ne jenom jednu, jak si lidé většinou myslí. Chobot je slonův nos. Sice nezvykle dlouhý a ohebný, ale přesto je to nos a jako každý pořádný nos proto má dvě chřípí.